

Bądźmy Eko!

Edukacja ekologiczna na wesoło

WYDAWCA:

Fundacja Fundusz Partnerstwa

Os. Górali 4

31-959 Kraków

Tel. +48 507 414 302

email: fundusz@ffp.org.pl

www.ffp.org.pl

REDAKCJA I KONSULTACJE MERYTORYCZNE

Anna Woźniak- Lubaś

Katarzyna Wychowaniec

PROJEKT:

Piotr Kołodziej

Barbara Sadurska

GRAFIKI I ZDJĘCIA

Piotr Kołodziej

Ilustracje do bajki: Dorota Orczewska

Okładka: rysunek autorstwa Zuzi Żak z Samorządowego Przedszkola nr 107 w Krakowie.

Wydrukowano na papierze z recyklingu

ISBN: 978-83-926043-4-1

Publikacja zrealizowana przez Fundusz Partnerstwa w ramach projektu „Bądźmy Eko!” oraz dofinansowana ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

*Dzień dobry, drogie dzieci!
Na imię mam Nutka i zapraszam Was serdecznie
w podróż po krainie czystego powietrza!
Będę Wam towarzyszyć na każdej stronie.
Będziemy się bawić i uczyć jak dbać o środowisko
i jak chronić powietrze!*

Ta książeczka należy do:

Czy wiesz, że...?

Czy wiesz czym jest powietrze?

Żeby się o tym przekonać zrób proste doświadczenie!

Do szklanki nalej wody

Weź strzykawkę i
odciągnij tłok

Włóż strzykawkę do szklanki z
wodą i naciśnij tłok

Co powstało, po tym jak ścisnąłeś strzykawkę?

- a) Fale
- b) Bąbelki powietrza
- c) Tornado

To doświadczenie pokazuje nam, że powietrze jest wszędzie -
Nawet w na pozór pustej strzykawce i, że powietrze jest GAZEM!

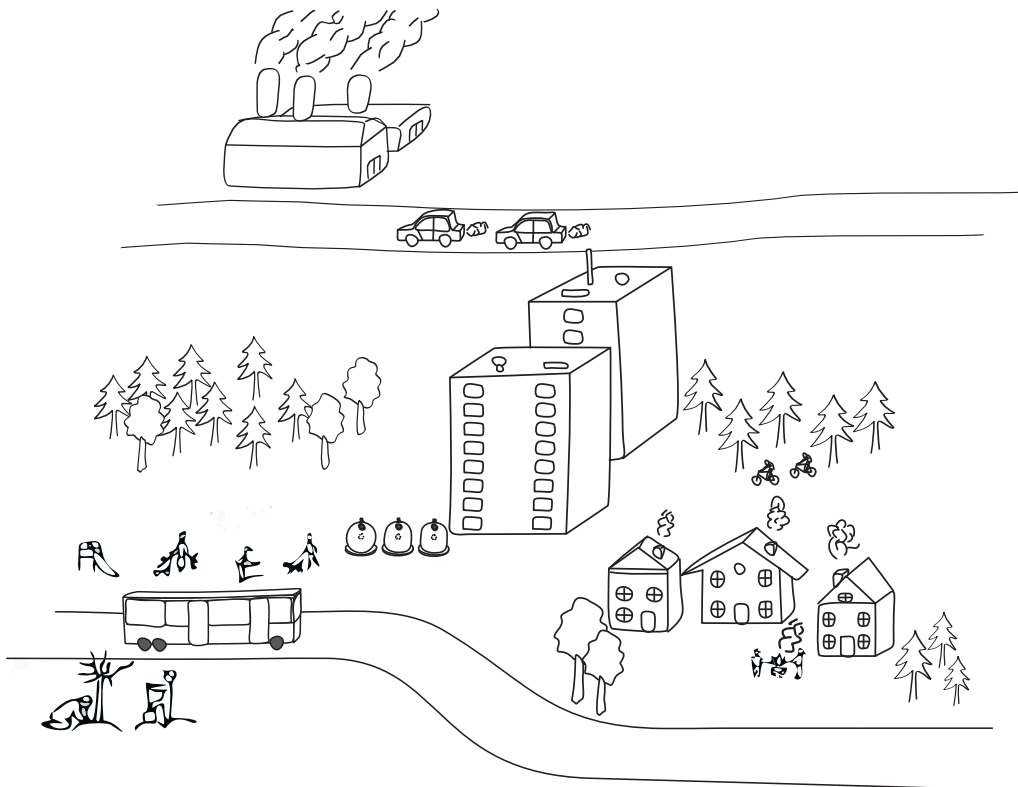

Kolorowanka

Nutka bardzo lubi czyste powietrze. Niestety przez zanieczyszczenia, które znajdują się w powietrzu zarówno ptaki jak i wszystkie żyjące istoty chorują!

Czy wiesz jakie zachowania pomagają powietrzu, a które mu szkodzą? Poniżej znajdują się rysunki. Zieloną kredką zaznacz te, które sprzyjają zachowaniu czystego powietrza, a czerwoną te, które je zanieczyszczają:

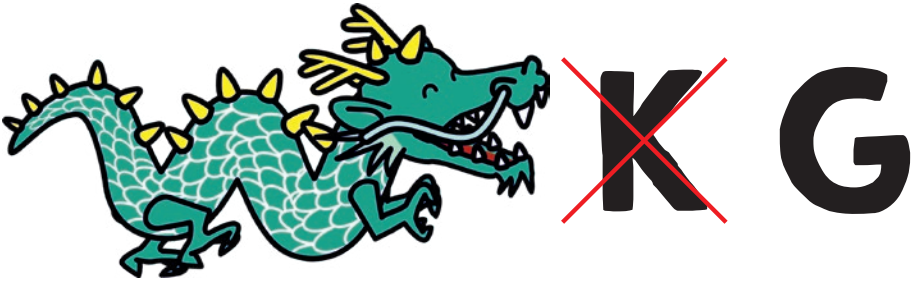

Czy wiesz?

Czy wiesz jakiego zanieczyszczenia ptaki, ale również inne zwierzęta, rośliny i ludzie nie lubią najbardziej?

Rozwiąż rebus, a dowiesz się jak się ono nazywa. Rozwiązanie to nazwa bardzo szkodliwego i trującego zanieczyszczenia.

Hasło: _ _ _ _

Po rozwiązaniu rebusu zapytaj dorosłą osobę, o to – czym jest i jak powstaje to zanieczyszczenie. Definicja tego zjawiska znajduje się na końcu książeczki w słowniku.

Zrób to sam!

Już wiesz jak powstają zanieczyszczenia powietrza i jak bardzo są szkodliwe.

Teraz pora, żeby przekonać się o tym w praktyce! Aby zbadać stan powietrza w najbliższej okolicy wraz z opiekunem wykonaj doświadczenie.

Będą Ci potrzebne:

- Dwie duże nakrętki od słoików
- Lignina lub bibuła
- Wazelina i Lupa

Przebieg doświadczenia:

Czyste nakrętki wyłóż ligniną lub bibułą. Ułożoną w nakrętkach ligninę lub bibułę wysmaruj warstwą wazeliny. Tak przygotowane nakrętki, podczas spaceru umieść w 2 różnych miejscach:

- w parku lub lesie
- w pobliżu ruchliwej ulicy

Po tygodniu zbierz swoje nakrętki i odpowiedz na pytania znajdujące się na następnej stronie.

1. Która nakrętka jest bardziej zanieczyszczona? W którym miejscu była umieszczona?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

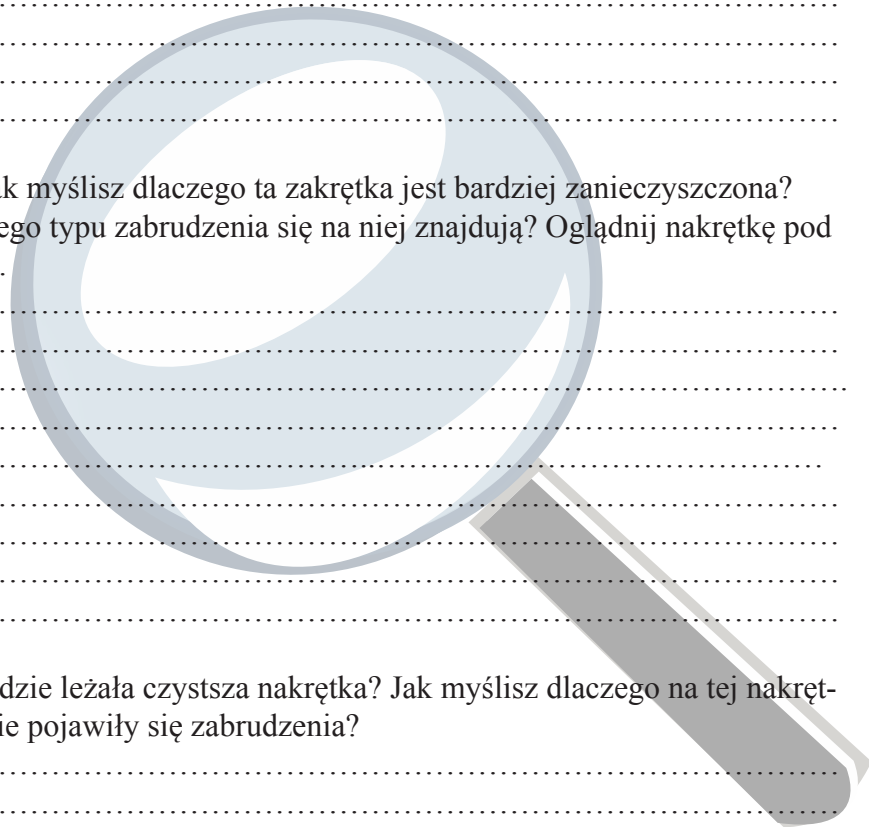
.....

.....

.....

.....

2. Jak myślisz dlaczego ta nakrętka jest bardziej zanieczyszczona? Jakiego typu zabrudzenia się na niej znajdują? Oglądnij nakrętkę pod lupą.

3. Gdzie leżała czystsza nakrętka? Jak myślisz dlaczego na tej nakrętce nie pojawiły się zabrudzenia?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dobre rady!

Chcesz dbać o powietrze i środowisko? Pamiętaj o
ZŁOTYCH ZASADACH MAŁEGO EKOLOGA!

ZŁOTE ZASADY KODEKSU MAŁEGO EKOLOGA

CHROŃ ROŚLINY

Drzewa, krzewy oddychają
Szanuj je bo tlen nam dają!

OSZCZĘDZAJ ENERGIĘ

Energię co dzień oszczędzamy
Dlatego zbędne światło wszędzie
wygaszamy!

BĄDŹ PRZYJACIELEM PRZYRODY

Dużo uczymy się o przyrodzie,
Jak o nią dbać i jak żyć z nią w zgodzie

NIE HAŁASUJ

Dbaj o ciszę wokół
słuchaj głosów przyrody
bo one dają nam spokój

SEGREGUJ ODPADY

Kto śmieci segreguje,
Ten środowisko ratuje

JEŹDŹ ROWEREM LUB TRAMWAJEM A NIE SAMOCHODEM

Na przejażdżkę wybierz się rowerem
a nie skuterem,
Wszędzie spalin dużo wokół
A TY biegaj i żyj zdrowo

OSZCZĘDZAJ WODĘ

Zakręcaj wodę mój przyjacielu
bo wody jest mało,
A chętnych na nią wielu

WYBIERZ INNE ŹRÓDŁA ENERGII

Energię oszczędzamy
Z słońca i wiatru korzystamy

Nauka przez zabawę

Powietrzu i środowisku również szkodzi złe gospodarowanie śmieciami, a najbardziej palenie nimi w piecach!

Zagraj w eko grę i dowiedz się jak prawidłowo gospodarować śmieciami!

Zanim rozpoczniesz grę, wytnij karty, które znajdują się poniżej.
Następnie połóż je w wyznaczonym miejscu na planszy gry.

Produkty ze szkła nadają się do ponownego przerobu i użytku w:

- a) 30%
- b) 70%
- c) 100%

Wyrzucony woreczek foliowy może się rozkładać aż do:

- a) 10 lat
- b) 200 lat
- c) 1000 lat

Rozkład plastikowej butelki wyrzuconej na śmieci może trwać do:

- a) 500 lat
- b) 300 lat
- c) 100 lat

Ze 100 ton makulatury można wytworzyć:

- a) 30 ton papieru z odzysku
- b) 60 ton papieru z odzysku
- c) 90 ton papieru z odzysku

Z powodu połknięcia plastikowych odpadów, rocznie na świecie ginie około:

- a) 2 mln zwierząt
- b) 100 tysięcy zwierząt
- c) Są to wypadki niezwykle rzadkie

Wyprodukowanie 1 tony papieru wymaga ścięcia:

- a) 24 drzew
- b) 17 drzew
- c) 8 drzew

Zasady gry:

1. Na dwóch następnych stronach znajduje się gra planszowa
2. Na początek przygotuj pionki i kostkę
3. Połóż wycięte karty na wyznaczonym miejscu
4. Połóż pionki na starcie i rzuć kostką
5. Wyrzucone na kostce oczka wyznaczają ilość pól, o które się przesuwasz
6. Uwaga! Oprócz zwykłych pól znajdują się również pola oznaczone: X, V, K
  - Kiedy staniesz na polu **X**- przeczytaj co jest napisane obok niego i wykonaj polecenie
  - Kiedy staniesz na polu **V**- przeczytaj co jest napisane obok niego i wykonaj polecenie
  - Kiedy staniesz na polu **K**- pociągnij kartę i odpowiedz na pytanie. Za dobra odpowiedź przesuwasz się jedno pole do przodu, za złą jedno pole do tyłu. Odpowiedzi znajdują się na końcu książeczki.
7. Wygrywa ten, kto pierwszy ukończy grę

Udanej zabawy!

Start

Wyrzucisz plastikową torbę - cofasz się o 1 pole

Okazało się, że nie segregujesz śmieci - cofasz się o 1 pole

Poseregowałeś śmieci - przesuwasz się o 1 pole do przodu

Miejsce na karty

Postanowiłeś po raz kolejny wykorzystać szklaną butelkę - Przesuwasz się o 1 pole do przodu

Posprzątałeś park - Przesuwasz się o 2 pola do przodu

Spaliłeś śmieci - Stoisz 1 kolejkę

Uratowałeś zwierze przed zjedzeniem kawałka plastiku - przesuwasz się o 1 pole do przodu

Wyrzuciłeś baterię do rzeki - stoisz 2 kolejki

Meta

Wyciągnij wnioski

1.	☐	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐	☐	☐
7.	☐	☐	☐	☐	☐
8.	☐	☐	☐	☐	☐
9.	☐	☐	☐	☐	☐

Teraz już wiesz jak niebezpieczne dla środowiska i czystego powietrza jest złe gospodarowanie odpadami. Rozwiąż krzyżówkę i dowiedz się jak nazywa się metoda ochraniańa środowiska przez ograniczone zużycie śmieci.

6.

7.

8.

9.

Wymyśl i opisz lub narysuj w jaki sposób Ty sam możesz lepiej gospodarować odpadami:

Zrób to sam!

Poznaj recykling w praktyce i zrób coś nowego i ładnego ze starego przedmiotu zamiast go wyrzucać!

Powodzenia!

Możesz na przykład zrobić:

1. Flakon ze starej szklanej butelki.
  - Umyj butelkę i wymaluj ją farbami do szkła.
  - Piękny flakon gotowy!
2. Zabawne zwierzątko z rolki po papierze toaletowym.

Będą Ci potrzebne:

  - rolka po papierze toaletowym,
  - kolorowy papier,
  - nożyczki,
  - klej.

Czas na eko bajkę!

Przeczytaj sam lub poproś o to osobę dorosłą!

Opowieści z Zielonego Parku

Autor: Katarzyna Wychowaniec

Ilustracje: Dorota Orczewska

Było sobie miasteczko, niewielkie, jednak bardzo szybko rozbudowujące się i rozwijające. Na skraju miasteczka na małym wzniesieniu położony był zielony park, przez który przepływała rzeka z przejrzystą czystą, zdrową wodą. W parku tym rosło mnóstwo drzew i kwiatów oraz mieszkało wiele zwierząt i owadów.

Bohaterem naszej opowieści jest drzewo rosnące na skraju parku.

Nie jest to zwykłe drzewo, a bardzo wyjątkowe. Jest to drzewo najbardziej towarzyskie i gościnne w całym parku. Nazywa się Dąb i przyjaźni się ze wszystkimi żyjącymi w parku roślinami i zwierzętami.

W jego koronie i korzeniach żyje bardzo dużo różnych gatunków zwierząt.

W najwyższej koronie naszego Dębu, uwiły sobie gniazda ptaki różnorakie. Na najwyższej gałęzi żyli Pan i Pani Gil, nieco niżej w fantastycznym gnieździe mieszkała 3 pokoleniowa rodzina kukulek. W dziupli w jednej gałęzi zagnieździła się grupa zaprzyjaźnionych sikorek. Natomiast nieco niżej w konarach pomieszkowały trzy siostry rudowłose wiewiórki, a u samej nasady drzewa przy potężnym korzeniu wykopała sobie bezpieczną norkę mama myszka ze swoimi maleństwami.

Wszystkim żyło się miło i dostatnio, gdyż drzewo dawało im odpowiednie schronienie, ale również pożywienie.

Do parku często przychodziły dzieci, mieszkające w pobliżu.

Nasze drzewo bardzo lubiło przyglądać się jak dzieci bawiły się w berka, chowanego, grały w piłkę, czy jeździły na rowerach. Sprawiało mu ogromną radość gdy dzieci odpoczywały w jego cieniu i mógł osłonić je przed słońcem lub wiatrem swoim potężnym konarem i rozłożystymi gałęziami.

Zarówno nasze drzewo jak i wszyscy mieszkańcy parku najbardziej jednak lubili jak odwiedzał ich jeden chłopiec, Piotruś.

Był on nieco starszy od dzieci przychodzących się bawić, często odpoczywał nad rzeką mocząc w niej stopy. Piotruś był dobry i życzliwy, nie hałasował, nie dokuczał zwierzętom, nie niszczył zieleni. Dbał o wszystko wokoło. Często siadał w cieniu naszego drzewa i po prostu słuchał szumu liści, śpiewu ptaków i oglądał jak harcują wiewiórki, a motyle tańczą bezszelestnie wśród kwiatów.

Czas im tak mijał spokojnie i wesoło, aż pewnego dnia...

W ogromnych ciężarówkach i buldożerach przyjechała do parku grupa mężczyzn z piłami. Nagle zrobiło się bardzo głośno. Nasz Dąb nie do końca wiedział co się dzieje. Widział uciekające zwierzęta, ale po chwili unoszący się pył zasłonił wszystko. Słysząc było tylko przenikliwy brzęk i szcęk obracających się zębatek pił i dziwny odgłos... jakby chrupot łamanych gałęzi.

„To niemożliwe” pomyślało drzewo i zamarło w bezruchu. Po chwili wszystko ucichło, pył opadł i oczom drzewa ukazał się straszny widok.

Wiele drzew i krzewów zostało ściętych. Ocalałe drzewa straciły swoich przyjaciół, wartościowe dla środowiska i ludzi drzewa. Zwierzęta straciły domy. Mieszkańcy parku nie rozumieli dlaczego tak się stało, ale obawiali się, że to nie koniec złych wydarzeń.

Minęło kilka dni i tygodni, w parku zrobiło się bardzo cicho, smutno i jakoś szaro. Dzieci przestały przychodzić, wiele zwierząt się wyprowadziło. Jedyne odgłosy, które było słyszeć to warkoty, stukoty i turkoty dochodzące z polany położonej poniżej małego wzniesienia na którym znajdował się park. Ptaki, które przelatywały nad parkiem wracając z miasta, opowiadały, że ludzie mówią i rozmawiają o budowanej elektrociepłowni.

„Elektrociepłownia?” pomyślało drzewo – „to nie wróży nic dobrego”

Mijały miesiące, a w parku działo się coraz gorzej. Ludzie zaczęli jeździć po nim samochodami. Jedni przejeżdżali przez park na przetrzał, skracając sobie drogę do swojego celu, inni podjeżdżali samochodami, zatrzymywali się i wyrzucali przywiezione w bagażniku worki ze śmieciami.

Na domiar złego z wybudowanych opodal kominów elektrociepłowni wydobywał się gęsty szaro-brunatny, śmierdzący dym. Śmieci były wszędzie, w zasadzie nigdzie spod nich nie było już widać roślin i zielonej trawy. Woda w rzece stała się mętna i brudna i śmierdząca. Dym z komina truł rośliny i pozostałe w parku zwierzęta.

Nasze drzewo nie miało już siły bronić swoich mieszkańców i powstrzymać zanieczyszczenia powietrza. Jego gałęzie stawały się coraz słabsze, a liście żółkły i opadały. Szkodliwych gazów i pyłów było w powietrzu tak dużo, że nasze drzewo nie było już w stanie ich izolować i przetwarzać.

Ostatnie pozostałe w parku zwierzęta i ptaki zaczęły chorować i postanowiły się wyprowadzić.

Również nasze drzewo zaczęli opuszczać mieszkający w nim przyjaciele.

Jako pierwsi pożegnali się Pan i Pani Gil. Ich gniazdo znajdowało się na najwyższej gałęzi, w związku z tym ogromne ilości pyłu osiadały na ich domu.

Na domiar złego zarówno pył jak i znajdujące się w powietrzu szkodliwe gazy szczypały ptaki w oczy, a Pani Gil dostała bardzo poważnego ataku kaszlu.

Z ogromnym smutkiem ptaki pożegnały się z drzewem i resztą sąsiadów, po czym odleciały.

„Będzie tu bardzo smutno bez ich nastroszonych piórek” pomyślało drzewo, ale nie miało przyjaciółom za złe, wiedziało, że podjęli jedyną słuszną decyzję.

Niestety 3 pokoleniowa rodzina kukulek, też postanowiła się wyprowadzić.

Zdecydowali odlecieć po tym jak najmłodsze - młode piskle - nieomal nie udławiło się śmieciem. Zdarzyło się to, gdy całą rodziną wybrali się na poszukiwanie okruszków i robaczków na obiad. Najmłodsza kukulka prawie połknęła sreberko po cukierku, gdyby nie szybka reakcja taty Kukulki, nie wiadomo jakby się to skończyło.

Słyszac tę historię grupa zaprzyjaźnionych sikerek współlokatorek, martwiąc się o swoje zdrowie również spakowała się szybciotko, opuściła dziuplę i odleciała zaraz za rodziną kukulek.

Kilka dni później drzewo poczuło spore poruszenie i zamieszanie w swoich konarach. Okazało się, że to dwie wiewiórki biegają i dyskutują bardzo przestraszone.

Po chwili dwie siostry przybiegły do drzewa i w dużym pośpiechu, wymachując łapkami zaczęły coś tłumaczyć. Drzewo potrzebowało chwili żeby posłuchać w całość chaotyczne okrzyki.

Okazało się, że trzecia z sióstr napiła się wody z rzeki i bardzo się rozchorowała. Miała tak ogromne bóle brzuszka, że wręcz nie mogła się poruszać.

Wiewiórki z wielkim żalem postanowiły się wyprowadzić. Spakowały resztę nie zatrutych przez zanieczyszczone powietrze orzechów i udały się w podróż szukając innego miejsca na dom.

Pech chciał, że tego samego dnia do drzewa przysłała na skargę mama myszka.

Opowiadała, że od dłuższego czasu przeszkadzały jej jeżdżące po parku samochody. Tłumaczyła, że jak samochód wjeżdża do parku to u niej w norce wszystko się trzęsie i przewraca, ale to co się stało dzisiejszego popołudnia przekroczyło wszelkie wyobrażenia - mówiła - samochód stanął tuż nad jej norką i wpuścił do niej z rury wydechowej spaliny!

W norce zrobiło się tak szaro, gęsto od dymu i brudno, że jej maleństwa prawie się podusiły. Ją samą od tamtej pory bez przerwy boli głowa.

Drzewo opowiedziało mamie myszce, o tym co spotkało resztę lokatorów i po krótkiej rozmowie i ona zdecydowała się wyprowadzić i opuścić park.

Od naszego drzewa wyprowadzili się wszyscy mieszkańcy. Zrobiło się bardzo cicho i smutno, nawet biedronki i motyle zniknęły.

Drzewo zostało samo i wydawało mu się, że wokoło jest jeszcze bardziej szaro niż zwykle. Zaczęło się zastanawiać jaka powinna być teraz pora roku? W ostatnim czasie tyle się działo, że dni pomieszały się w całość. Poza tym od unoszącego się dymu, spalin i oparów zalegających w parku śmieci było tak szaro, że nie widać było słońca i ciężko było określić nawet porę dnia, a co dopiero roku. Dąb zaczął liczyć i liczyć, zerknął nawet na swoje słoje... i w końcu wyszeptał - „toż to koniec jesieni... już niedługo zima”.

Dni miały drzewu w samotności, spadł pierwszy śnieg i wtedy drzewo postanowiło uciąć sobie zimową drzemkę. Zasypiało z wielką nadzieją, że jak się obudzi to wraz z wiosną przyjdą lepsze, słoneczne dni.

„Wstawaj śpiochu!” „No obudź się w końcu! Już wiosna!”
Do naszego drzewa jakby z oddali dochodziły głosy.
Dąb powoli otworzył zaspane oczy.

„No w końcu!” usłyszał. Teraz drzewo już wiedziało,
że skądś zna te głosy. Przetarło oczy i zobaczyło swoich
przyjaciół. Patrzyło na nich z niedowierzaniem, jeszcze
raz powoli przetarło oczy. To była rodzina Kukułek,
Państwo Gil, przyjaciółki sikorki, siostry wiewiórki i mama
myszka z maleństwami.

„Co Wy tu robicie?” zapytało nieśmiało drzewo.
„Jak to co?! Rozglądnij się wokoło! Odzyskujemy Nasz
park!” z radością krzyknęły zwierzątka. Drzewo spoglądnęło
przed siebie. Nie mogło uwierzyć. Wszystko było zielone
i kwitnące jak kiedyś. Drzewo widziało jak ludzie kończą
zbierać śmieci do wielkich worków. W tłumie rozpoznało
Piotrusia, który tak często dawniej odwiedzał park i dbał
o jego mieszkańców. Rzeka już była przejrzysta i czysta jak
dawniej. W miejscu gdzie do parku wjeżdżały samochody,
stał szlaban z napisem „Wstęp tylko pieszo lub rowerem”.

„No dobrze, a co z trującym dymem kominów
elektrociepłowni?” pomyślało drzewo i spoglądnęło
w dół. Ku jego zaskoczeniu, dym wydobywający
się z kominów nie był szary i duszący jak przedtem,
a biały. Przypominał bardziej parę wodą niż dym. „Ludzie
mówią, że to jakieś filtry na kominach” powiedziała
jedna z sikorek. Drzewo skupiło swój wzrok na fabryce.

Obok kominów powstało coś nowego. Jakby wiatrak? „Ludzie postanowili wykorzystywać siłę wiatru i słońca do uzyskiwania energii” powiedziała wiewiórka. „Dzięki temu powietrze nad nami jest czyste i możemy się wprowadzić z powrotem” dodała mama myszka. Drzewo nie mogło opanować radości! Spoglądnęło jeszcze na sprzątających ludzi, zebrali oni już wszystkie śmieci, a ich znajomy chłopiec umieszczał właśnie tabliczkę z napisem „Chroń przyrodę”.

Koniec

Bądź twórczy!

Użyj swojej wyobraźni i narysuj w jaki sposób zapobiegać zanieczyszczeniom powietrza!

To już koniec naszej podróży!

Mam nadzieję, że dobrze się bawiliście i wiele nauczyliście

Do widzenia!

Słownik i odpowiedzi

Wyrzucenie 1 tony papieru wymaga ścięcia:
a) 24 drzew
b) 17 drzew
c) 8 drzew

Z powodu pożnięcia plastikowych odpadów, rocznie na świecie ginie około:
a) 2 mln zwierząt
b) 100 tysięcy zwierząt
c) to wypadki niezwykle rzadkie

Z 100 ton makulatury można wytworzyć:
a) 30 ton papieru z odzysku
b) 60 ton papieru z odzysku
c) 90 ton papieru z odzysku

Krzyżówka: **RECYKLING**

Smog - mgła wzmocniona przez dym – nienaturalne zjawisko atmosferyczne polegające na współwystępowaniu zanieczyszczeń powietrza spowodowanych działalnością człowieka oraz niekorzystnych naturalnych zjawisk atmosferycznych: znacznej wilgotności powietrza (mgła) i braku wiatru. Wchodzące w skład smogu szkodliwe związki chemiczne, pyły i znaczna wilgotność są zagrożeniem dla zdrowia, są bowiem czynnikami alergizującymi i mogą wywołać astmę oraz jej napady, a także powodować zaostrenie przewlekłego zapalenia oskrzeli, niewydolność oddechową lub paraliz układu krwionośnego. Nazwa „smog” powstała ze zbitki dwóch angielskich słów: smoke – dym i fog - mgła.

Rebus: **SMOG**

Rozkład plastikowej butelki wyrzuconej na śmieci może trwać do:
a) 500 lat
b) 300 lat
c) 100 lat

Wyrzucony woreczek foliowy może się rozkładać aż do:
c) 1000 lat
b) 200 lat
a) 10 lat

Produkty ze szkła nadają się do ponownego przetworu i użytku w:
c) 100%
a) 30%
b) 70%

Ze 100 ton makulatury można wytworzyć:

Fundusz Partnerstwa

Kim jesteśmy?

Działamy nieprzerwanie od 2004 roku jako niezależna i samorządna fundacja, powołana w celu poprawy jakości i wspierania działań na rzecz ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

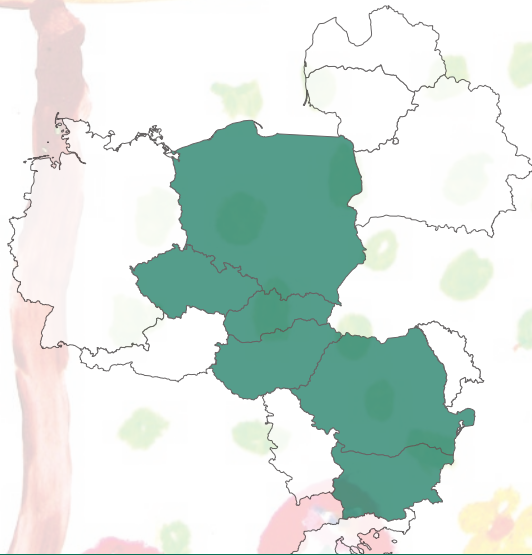
Od ponad dziesięciu lat aktywizujemy mieszkańców miast i terenów wiejskich do podejmowania działań proekologicznych, które przyczyniają się do zachowania dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego oraz poprawy jakości życia, stanu środowiska i krajobrazu. Współpracujemy z organizacjami pozarządowymi, szkołami, firmami, grupami nieformalnymi, samorządami lokalnymi i innymi instytucjami w całej Polsce.

Jesteśmy zaangażowani w inicjatywy społeczne, ekologiczne i artystyczne na terenie Nowej Huty – unikalnej, postindustrialnej dzielnicy Krakowa. Prowadzimy programy edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży, starając się uwrażliwiać młodych ludzi na przyrodę i w ten sposób kształtować postawy i zachowania społeczne przyjazne środowisku.

Realizujemy także projekty międzynarodowe w Europie Środkowowschodniej. Jesteśmy członkiem międzynarodowego stowarzyszenia Environmental Partnership Association, które skupia sześć fundacji wspierających zrównoważony rozwój w Polsce, Republice Czeskiej, na Słowacji, Węgrzech, w Rumunii i Bułgarii.

Fundusz
Partnerstwa

www.ffp.org.pl

ISBN: 978-83-926043-4-1